نگاه

وقتی فناوری بلای جان می‌شود

۲۰ سال پیش فناوری کمتر از الان توسعه یافته بود و ما هنوز می‌توانستیم کار کنیم، تولید کنیم و اقتصاد را به حرکت در آوریم. اما روزبه‌روز فناوری چنان در جامعه و زندگی روزمره ما ریشه دوانده که به سختی می‌توان به یاد آورد که جهان قبل از آن چگونه بود. هنگام با پیشرفت فناوری، سوء‌استفاده و استفاده‌های نابجا و حتی احمقانه و آسیب‌زننده از آن هم گسترش پیدا کرد. ساخت گجت‌هایی که بیشتر از آنکه مطلوب استفاده باشند احمقانه به‌نظر می‌رسند، تبدیل به یکی از معضلات پیشرفت فناوری شده است. از سوی دیگر، آسیب‌های جسمی و روانی فناوری‌های پیشرفته چیز قابل انکاری نیست.

ضعیف شدن انسان

شکلی که هنگام استفاده از دستگاه‌هایی مانند تلفن، رایانه و تبلت به بدنمان می‌دهیم اصلا استاندارد نیست. این وضعیت نامناسب می‌تواند نه‌تنها منجر به مشکلات کمر و گردن بلکه مشکلات روانی نیز شود، ازجمله کاهش عزت‌نفس و خلق و خو، کاهش جرأت‌ورزی و بهره‌وری و افزایش تمایل به یادآوری چیزهای منفی. ایمی کادی، استاد دانشکده بازرگانی هاروارد می‌گوید: حالت بدنی شما وضعیت روانی شما را شکل می‌دهد و می‌تواند کلیدی برای خلق و خوی شادتر و اعتماد به نفس بیشتر باشد. استفاده بیش از حد از دستگاه‌های دیجیتال می‌تواند منجر به مشکلات بینایی شود. استفاده شدید از دستگاه می‌تواند چشمان شما را خسته کند و باعث خستگی چشم شود و منجر به علائمی مانند سردرد، مشکل در تمرکز و آبریزش، خشکی، خارش، سوزش، درد یا خستگی چشم شود. تاری یا دوبینی دید و افزایش حساسیت به نور نیز حاصل زیاده‌روی در استفاده از فناوری است. استفاده بیش از حد از وسایل قبل از خواب می‌تواند منجر به بی‌خوابی شود. این به‌دلیل نور آبی مصنوعی با طول موج کوتاه و مصنوعی است که دستگاه‌های دیجیتال ساطع می‌کنند و ساعت داخلی و ریتم شبانه‌روزی بدن شما را به تأخیر می‌اندازد و ترشح ملاتونین، هورمون خواب‌آور را سرکوب می‌کند.

روان، بازیچه تکنولوژی

به گزارش همشهری، این تنها سلامت جسمی نیست که از اثرات فناوری آسیب می‌بیند. سلامت روان ما هم بازیچه آن است. طبق یک نظرسنجی، جوانانی که از ۷ تا ۱۱ پلتفرم رسانه اجتماعی استفاده می‌کنند، بیش از ۳برابر بیشتر از افرادی که از ۲ یا کمتر پلتفرم استفاده می‌کنند، در معرض خطر افسردگی و اضطراب هستند. برایان پریماک، مدیر مرکز تحقیقاتی می‌گوید: این ارتباط به اندازه‌ای قوی است که پزشکان می‌توانند از بیماران مبتلا به افسردگی و اضطراب در مورد استفاده از پلتفرم‌های متعدد بپرسند و به آنها مشاوره دهند که این استفاده ممکن است با علائم آنها مرتبط باشد. یکی دیگر از مهارت‌های اجتماعی که فناوری به کاهش آن کمک می‌کند، توانایی جوانان در خواندن زبان بدن و نکات ظریف در برخودهای رودررو است. مارک بارلین، استاد زبان انگلیسی در دانشگاه اموری و نویسنده کتاب «احمق‌ترین نسل» می‌گوید: عصر دیجیتال جوانان را گیج می‌کند و ما را به خطر می‌اندازد. این امر به این دلیل است که بسیاری از ارتباطات آنها نه حضوری بلکه به‌صورت آنلاین انجام می‌شود. ما در فرهنگی زندگی می‌کنیم که در آن جوانان مجهز به آیفون و لپ‌تاپ هستند و از ۱۰ سالگی ساعت‌های متمادی شب را به پیام‌رسانی از پلتفرمی به پلتفرمی دیگر اختصاص می‌دهند. این باعث می‌شود روزبه‌روز از تماس چهره به چهره فاصله بگیرند.

تکرار بدون خلاقیت

درست است که اطلاعات از طریق اینترنت در دسترس ماست، اما این اتفاق معایب خودش را دارد. ما عادت کردیم با یک جست‌وجوی ساده در گوگل به پاسخ سؤالاتمان برسیم و این خلاقیت را محدود می‌کند. پیامدهای درازمدت وابستگی کامل بشریت به نوارهای جست‌وجو و مرورگرهای وب برای کسب اطلاعات همچنان قابل مشاهده است. اما مت والارت، دانشمند رفتاری سابق در بینگ گفت که در مورد این چشم‌انداز محتاط است.

اثر منفی بر رابطه

فناوری می‌تواند تأثیر منفی بر روابط بگذارد، به‌ویژه زمانی که بر نحوه ارتباط اثر می‌گذارد. الکس لیکرمن که یک پزشک است گفت: یکی از مسائل اصلی این است که هنگام برقراری ارتباط از طریق متن یا ایمیل، سوء‌تفاهم‌ها بسیار بیشتر اتفاق می‌افتد. به هر حال، ارتباط غیرکلامی که برخی استدلال می‌کنند تا ۲۰ درصد از ارتباطات حضوری ما را نشان می‌دهد به‌طور کامل وجود ندارد. مراقب باشید هر پیام الکترونیکی را که ارسال می‌کنید، در هر زمینه‌ای که باشد، چگونه بیان می‌کنید.

اعتیاد

اعتیاد فقط با موادمخدر اتفاق نمی‌افتد. گاهی دستگاه‌های فناوری می‌توانند در نقش مواد تحریک‌کننده و اعتیادآور ما را به خود معتاد کنند طوری که رها کردن آن روزبه‌روز دشوارتر می‌شود. در واقع، افراد بزرگسال به‌طور میانگین روزانه بیش از ۱۱ ساعت را در دنیای دیجیتال سپری می‌کنند بنابراین اعتیاد به فناوری باید به‌عنوان یک اعتیاد قابل تشخیص طبقه‌بندی شود.

روی دیگر یک فناوری

هوش مصنوعی توانسته به سهولت زندگی بشر کمک کند اما استفاده از طرف تاریک آن مخاطرات خودش را دارد

فناوری
زهرا خلجی
روزنامه‌نگار

هوش مصنوعی، پررنگ‌ترین کلیدواژه دنیای فناوری امروز است. اگرچه هوش مصنوعی در مسیر درست می‌تواند در خدمت انسان باشد و زندگی را آسان‌تر کند، اما پیشرفت‌های فوق سریع این فناوری تبدیل به نگرانی اخیر مردم دنیا شده است. اینکه شاهد به حقیقت پیوستن دنیای تخیلی فیلم‌های علمی تخیلی هستیم هم هیجان‌انگیز است و هم ترسناک. نیمه پر لیوان این است که هوش مصنوعی به پیشرفت زندگی بشر کمک می‌کند، اما باید به نیمه خالی هم نگاه کرد؛ نیمه‌ای که با حملات سایبری، آسیب‌های سلامتی، جعل واقعیت و از دست رفتن بسیاری از مشاغل انسانی همراه است.

مکث

نگرانی جهانی از موج بیکاری

تقریبا اکثریت مردم جهان این روزها با اوج گرفتن بحث‌ها درباره هوش مصنوعی نگران از دست دادن شغل‌شان در آینده نزدیک هستند. حتی در شرکت‌هایی مانند مایکروسافت یک نظرسنجی به‌تازگی نشان داد ۴۹ درصد از کارمندان نگران تصاحب شغل خود توسط هوش مصنوعی هستند. شاید به‌نظر بعضی‌ها این نگرانی اغراق‌شده به‌حساب بیاید اما برای بعضی شغل‌ها این ماجرا یک واقعیت است.

در ماه مارس، گلدمن ساکس گزارشی منتشر کرد که نشان می‌داد هوش مصنوعی می‌تواند با رقمی معادل ۳۰۰ میلیون شغل تمام‌وقت جایگزین شود. مسائل گذشته، نظرسنجی سالانه «نیروی کار جهانی» (PwC) نشان داد که تقریبا یک‌سوم از پاسخ‌دهندگان گفته‌اند که نگران چشم‌انداز ترسناک جایگزینی کار خود با فناوری‌ها در ۳ سال آینده هستند.

با ورود هوش مصنوعی، کسانی که کیفیت کار متوسطی دارند، کنار رفته و افق در کنار آن، افرادی با کیفیت کار بالا در مسافرت‌شان باقی خواهند ماند. یعنی ما یک نسخه حالت پرمیوم و اعلا از کاری که توسط انسان‌ها انجام می‌شود را خواهیم داشت و یک نسخه خوب و متوسط از کار که توسط هوش مصنوعی انجام خواهد شد و در نهایت، همه اینها منجر به اتفاقات جالبی خواهد شد.

آسیب به سلامت

پزشکان و کارشناسان بهداشت عمومی می‌گویند که هوش مصنوعی می‌تواند به سلامت میلیون‌ها نفر آسیب برساند و تهدیدی برای بشریت باشد؛ به همین دلیل خواستار توقف توسعه هوش مصنوعی عمومی تا زمان قانونگذاری برای آن شده‌اند.

هوش مصنوعی می‌تواند با بهبود تشخیص بیماری‌ها، یافتن راه‌های بهتر برای درمان بیماران و گسترش مراقبت، دنیای مراقبت‌های بهداشتی را متحول کند. اما روی دیگر سکه به گفته متخصصان سلامت از بریتانیا، ایالات‌متحده، استرالیا، کانادا و مالزی این است که توسعه هوش مصنوعی پتانسیل ایجاد اثرات منفی بر سلامت انسان را دارد. خطرات مرتبط با پزشکی و مراقبت‌های بهداشتی شامل احتمال خطاهای هوش مصنوعی برای آسیب رساندن به بیمار، مسائل مربوط به حریم خصوصی و امنیت داده‌ها و استفاده از هوش مصنوعی به روش‌هایی است که نابرابری‌های اجتماعی و بهداشتی را بدتر می‌کند. یکی از مصادیق آسیب، استفاده از یک پالس اکسیمتر مبتنی بر هوش مصنوعی است که سطح اکسیژن خون را در بیمارانی که روسپت تیره‌تری دارند، بیش از حد نشان می‌دهد که باعث اختلال در درمان می‌شود. اما تهدیدهای گسترده‌تری هم وجود دارد. هوش مصنوعی می‌تواند از طریق تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت از راه کنترل و دستکاری افراد، استفاده از سلاح‌های مرگبار خودمختار و اثرات سلامت روانی ناشی از بیکاری گسترده به سلامت میلیون‌ها نفر آسیب برساند.

دخالت در سیاست

حوادث اخیر در انتخابات ریاست‌جمهوری ترکیه و همچنین کمپته ملی جمهوری‌خواهان آمریکا و ویدئویی که توسط هوش مصنوعی برای انتقاد از جو بایدن ساخته شده بود، نشان می‌دهد که چقدر احتمال دارد هوش مصنوعی انتخابات آینده را متحول کند. پیشرفت‌های فناوری دیجیتال ابزارهای جدید و سریع‌تری برای پیام‌رسانی سیاسی فراهم می‌کنند و می‌توانند تأثیر عمیقی بر نحوه نگاه رأی‌دهندگان، سیاستمداران و خبرنگاران به نامزدها و مبارزات انتخاباتی داشته باشند. اما دیگر در مورد فتوشاپ و تغییرات کوچک در ظاهر یک شخص یا قرار دادن سر کسی روی بدن فرد دیگر صحبت نمی‌کنیم، بلکه به سمت دورانی می‌رویم که در آن محتوای دیجیتال ایجاد اثرات منفی بر سلامت انسان را دارد. خطرات مرتبط با پزشکی و مراقبت‌های بهداشتی شامل احتمال خطاهای هوش مصنوعی برای آسیب رساندن به بیمار، مسائل مربوط به حریم خصوصی و امنیت داده‌ها و استفاده از هوش مصنوعی به روش‌هایی است که نابرابری‌های اجتماعی و بهداشتی را بدتر می‌کند. سیاستمداران می‌توانند از ابزارهای دیجیتال برای ساخت محتوا برای پاسخ گویی به تحولات کمپین استفاده کنند؛ چراکه راه ارزانی برای پاسخ‌های فوری بدون آنکه به مشاوران بپردازند یا فیلمبردارن خبره فراهم می‌کند، اما نبود نظارت و محافظت از رأی‌دهندگان در برابر اخبار جعلی، اطلاعات نادرست یا روایت‌های نادرست از اصلی‌ترین معایب هوش مصنوعی است. آنها که سخنرانی ماتفارات انتخاباتی یک سخنرانی محافظت شده است، نامزدها می‌توانند تقریبا هر چه می‌خواهند بدون خطر تلافی قانونی بگویند. نه افراد و نه سازمان‌ها هیچ کدام ملزم به افشای اینکه از هوش مصنوعی مولد برای تولید ویدئوها یا توسعه جذابیت‌های کمپین‌های خود استفاده کرده‌اند، نیستند. احتمال اینکه مردم بدون اینکه از واقعیت یا جعلی بودن محتواها باخبر باشند، بیش از گذشته از ابزارهای جدید محتویی استفاده کنند، زیاد است و این یکی از مخاطرات هوش مصنوعی است.

جعل واقعیت

دیپ فیک‌ها، ویدئوهای ساختگی هستند که صورت و صدای فرد دیگری به جای دیگری می‌گذارند. اگرچه فناوری دیپ فیک نسبتا ابتدایی است، اما بازیگران بد دنیای مجازی، به‌طور فزاینده‌ای از آنها برای اهداف مخرب استفاده می‌کنند. با پیشرفت فناوری، مردم احتمالا به استفاده از آن برای تضییع شهرت، منافع مالی و آسیب رساندن به امنیت دولت ادامه خواهند داد. علاوه بر این، دانشگاهیان و سیاست‌گذاران با ابزار نگرانی در مورد اینکه چگونه دیپ فیک می‌تواند به جامعه آسیب برساند، هشدار داده‌اند. هنوز غول‌های رسانه‌های اجتماعی و دولت‌ها به‌طور جامع به سوءاستفاده از فناوری دیپ فیک نپرداخته‌اند، اما تلاش‌هایی در حال انجام است. دیپ فیک به‌طور بالقوه برای فرد و دولت تهدیدکننده است. راه‌حل‌ها هنوز دیپ فیک احتمالا بین ۳۰ دسته متفاوت خواهد بود؛ زیرا دولت‌ها و پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی تأثیر یکسانی از رأی می‌سنجند. اکثریت قریب به اتفاق تهدیدات برای افراد مربوط به هرزنگاری است. درواقع، اصطلاح دیپ فیک از کاربر در پلتفرم دریت با همین نام نشأت گرفته است. این کاربر این فناوری را از طریق ایجاد و به اشتراک گذاری فیلم‌های مستهجن معرفی کرد. این ویدئوهای مستهجن جعلی اگرچه تقلبی هستند، عواقب واقعی دارند. اغلب، آسیب‌های روانی به قربانی وارد می‌کنند، قابلیت اشتغال را کاهش می‌دهند و بر روابط تأثیر می‌گذارند. سوءاستفاده از فناوری نیز از این تکنیک برای تهدید و ارعاب روزنامه‌نگاران، سیاستمداران و دیگر شخصیت‌های نیمه دولتی استفاده کرده‌اند.

ضربه به امنیت سایبری

تأثیر هوش مصنوعی بر امنیت سایبری به سرعت در حال تبدیل شدن به یک موضوع اصلی است؛ چراکه سازمان‌ها در سراسر جهان رقابت را برای پذیرش فناوری هوش مصنوعی در محصولات، مدل‌های تجاری یا برنامه‌های امنیتی خود آغاز می‌کنند. درحالی که استفاده از هوش مصنوعی برای مقابله با حملات سایبری مزایای قابل توجهی دارد، اما نمی‌توان از معایب و چالش‌های آن گذشت. از انجایی که هوش مصنوعی در امنیت سایبری نسبتا جدید است، هزینه‌های طراحی و پیاده‌سازی آن ممکن است ارزش سرمایه‌گذاری برای شرکت‌های کوچک‌تر را نداشته باشد؛ حداقل در این دوره اولیه استفاده از هوش مصنوعی برای کسب‌وکارهای متوسط تا سازمانی. چنین سیستم‌های امنیت سایبری باید ساخته و نگهداری شوند که معمولا مستلزم افزایش هزینه‌های کوتاه‌مدت و مصرف منابع است. مجرمان سایبری می‌توانند از هوش مصنوعی برای طراحی و راندازی حملات سایبری پیچیده‌تر استفاده کنند. در مورد هوش مصنوعی متخاصم، مجرمان سایبری می‌توانند مدل‌های یادگیری ماشین را با داده‌های نادرست یا گمراه‌کننده به‌طور مخرب تغذیه کنند تا راه‌های جدیدتری برای مبارزه با افزایش دفاع قانونی کلاهبرداری را سرقت کنند. هوش مصنوعی پیشرفته همچنین می‌تواند از نظر فنی فناوری تشخیص چهره را برای ارتکاب کلاهبرداری یا سرقت بیشتر به خطر بیندازد. برای اطمینان از اینکه امنیت سایبری مبتنی بر هوش مصنوعی جلوتر از حملات مبتنی بر هوش مصنوعی مدرن و برای یادگیری روش‌های حمله جدید باید مرتبا به‌روزرسانی شود.

رقابت جهانی برای کنترل هوش مصنوعی

تهدید هوش مصنوعی و نگرانی از وجه مخرب این فناوری باعث شده تا کشورهای مختلف تلاش گسترده‌ای برای وضع قوانین در این حوزه داشته باشند. به تازگی رهبران گروه ۷ شامل کشورهای کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، بریتانیا، ژاپن و آمریکا و اتحادیه اروپا، با ابراز نگرانی از پیشرفت فناوری هوش مصنوعی از تدوین قوانینی برای کنترل این فناوری و ابزارهای آن تا پایان ۲۰۲۳ خبر دادند. چندی پیش نیز سام آلتمن، مدیرعامل شرکت OpenAI که روبات چت ChatGPT را راه‌اندازی کرده است با حضور در کنگره آمریکا اعلام کرد که برای این فناوری باید قانون وضع شود.

چین به‌دنبال بر تری

رهبران پکن پس از عقب ماندن از انقلاب‌های صنعتی متوالی غرب، عزم خود را جزم کردند تا با سلطه در عصر هوش مصنوعی قدرت خود را به رخ بکشند. مقامات چینی از سال ۲۰۱۷ طرح توسعه هوش مصنوعی نسل بعدی را راه‌اندازی کردند و حالا ۶ سال تجربه در ایجاد دانش نظارتی هوش مصنوعی دارند. در چین سازمان نظارت فضای مجازی مأمور مقابله با خطرات هوش مصنوعی شده است. درحالی که آمریکایی‌ها ترس این را دارند که چین در توسعه هوش مصنوعی در رهبران از آنها پیشی بگیرد، پکن در وضع قوانین برای فناوری جدید بسیار جلوتر از واشنگتن است. مقامات چینی این هفته رایزنی خود را در مورد دور دوم مقررات هوش مصنوعی مولد مبتنی بر مجموعه‌ای از قوانین حاکم بر دیپ فیک (جعل عمیق) که در سال ۲۰۲۲ به توافق رسیدند، پایان خواهند داد. اگر چین بتواند در حکمرانی هوش مصنوعی حرف اول را بزند، یعنی می‌تواند استانداردها و مقررات را در سطح جهانی ارائه کند و بازارهای سودآور و انعطاف‌پذیر را شکل دهد.

آمریکا

به گزارش همشهری، همین چند وقت پیش کنگره آمریکا مدیرعامل OpenAI را برای ادای شهادت درباره هوش مصنوعی فراخواند. در این جلسه خالق چت‌بات پیشرفته «چت جی‌پی‌تی» از قانونگذاران آمریکایی خواسته است که بر صنعت هوش مصنوعی مقررات اعمال کنند. سام آلتمن در این جلسه اعلام کرد که تحول هوش مصنوعی می‌تواند به بزرگی «مطبوعات چاپی» باشد، اما به خطرات بالقوه آن هم اذعان کرد. سناتور مایکل بنت درماه آوریل از یک طرح رومایی خبر کرد که درصورت تصویب، دولت را به تشکیل یک کارگروه ویژه برای مقابله با خطرات هوش مصنوعی می‌کند.

اتحادیه اروپا

قانونگذاران اتحادیه اروپا در ۱۱ مورد پیش‌نویس قوانین مقابله با خطرات هوش مصنوعی و جلوگیری از تشخیص چهره توافق کردند. ماه آینده رای‌گیری درباره این طرح در پارلمان اروپا برگزار می‌شود تا این مصوبه تبدیل به قانونی برای هوش مصنوعی در کشورهای عضو این اتحادیه شود. دراگوس تودوراچیه، یکی از نمایندگان پارلمان اروپا که مسئول تهیه پیش‌نویس قوانین است، در این رابطه می‌گوید: جوامع از ما انتظار دارند که در مورد هوش مصنوعی و تأثیری که بر زندگی آنها می‌گذارد، کاری انجام دهیم. کافی است در دو سه‌ماه گذشته تلویزیون خود را روشن کرده باشید تا ببینید که این موضوع چقدر برای شهروندان ما اهمیت دارد. طبق پیشنهادهای ارائه‌شده در این رای‌گیری، ابزارهای هوش مصنوعی براساس میزان خطرات احتمالی خود طبقه‌بندی می‌شوند.

انگلیس

رگولاتور رقابت انگلیس تحقیقی درباره صنعت هوش مصنوعی آغاز کرده تا نگرانی‌های احتمالی مربوط به رقابت و حقوق مصرف‌کننده را برطرف کند. قانون جدید انگلیس، شرکت‌هایی را که توضیح دقیقی در مورد تصمیمات گرفته شده با هوش مصنوعی ندارند، به پرداخت جریمه وادار می‌کند. مراکز تجاری و سازمان‌های دیگر انگلیس درصورتی که نتوانند توضیحی برای تصمیمات سیستم‌های هوش مصنوعی خود ارائه دهند، با چند میلیون پوند جریمه روبه‌رو خواهند شد. گزارش‌ها نشان می‌دهند دلیل در نظر گرفتن این قانون، گسترش استفاده از هوش مصنوعی در بسیاری از شرکت‌های نخستین‌بار می‌گذارد، کاری انجام دهیم. کافی است در دو سه‌ماه گذشته سازمان دیدبان ایتالیا ۲۰ مارس گفت که هیچ مبنای قانونی برای توجیه «جمع‌آوری و ذخیره انبوه داده‌های شخصی» به‌منظور «آموزش» الگوریتم‌های زیربنایی عملکرد پلتفرم وجود ندارد. ایتالیا از شرکت سازنده هوش مصنوعی جدید خواست ابزاری فراهم کند تا همه افرادی که داده‌هایشان در چت جی‌پی‌تی مورد استفاده است، بتوانند درخواست تصحیح یا حذف داده‌های شخصی خود که به‌طور نادرست توسط این سرویس ایجاد شده‌اند را مطرح کنند.

روسیه و بومی‌سازی

روسیه در تلاش است تا بومی‌سازی فناوری‌های هوش‌مصنوعی کنترل اوضاع را در دست بگیرد. بانک روسی «اسبربانک» (Sberbank) به‌تازگی رقیب ChatGPT به‌نام «گیگاچت» را ارائه کرده است. این فناوری در حال حاضر در وضعیت آزمایشی است و افراد با ساده‌ترین دستورات می‌توانند از آن استفاده کنند. به گفته اسبربانک، نکته متمایز گیگاچت توانایی برقراری ارتباط هوشمندانه‌تر به زبان روسی نسبت به سایر شبکه‌های خارجی است.

فرانسه و کمک گرفتن از مشاوران

به‌تازگی امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه و سم آلتمن، مدیرعامل OpenAI طی دیداری که باهم داشتند درباره آینده هوش مصنوعی و نحوه تنظیم گریش بحث و تبادل نظر کردند. مقام‌های کاخ الیزه پس از این دیدار اعلام کردند که آلتمن و مکرون درباره مسائل مربوط به مقررات هوش مصنوعی بحث کرده‌اند که اجازه تطبیق الزامات اخلاقی و حفاظت از کاربران با نوآوری در این حوزه را می‌دهد. فرانسه چندی پیش به‌دنبال ممنوعیت موقت ChatGPT در ایتالیا اعلام کرد که نهادهای نظارتی کشور قبلا نشت اطلاعات کاربران هفتگان استفاده از سرویس‌های هوش مصنوعی تحقیق می‌کنند.

ایتالیا و یک ممنوعیت موقت

ایتالیا در ماه مارس «ChatGPT» را موقتا ممنوع اعلام کرد، زیرا مقامات تنظیم‌گر حفاظت از داده‌ها نگرانی‌هایی را در مورد نقض حریم خصوصی، نقض مقررات «GDPR» و کاربران زیر ۱۳ سال داشتند. همچنین

خطر ترکیب انسان و روبات

این نگرانی جهانی وجود دارد که استفاده از قدرت هوش مصنوعی با پدید آمدن سربازان سایبورگ تبدیل به بحرانی جهانی شود

با پیشرفت هوش‌مصنوعی شرکت‌های تحقیقاتی مختلف در تلاش برای بالا بردن توانایی نظامیان با پیوند انسان و کامپیوتر یا به‌اصطلاح ساختن سایبورگ هستند. سایبورگ‌ها (Cyborg) یک سیستم انسان (با هر نوع موجود زنده) و ماشین به‌حساب می‌آیند. سایبورگ‌های دیجیتال در سال‌های اخیر با افزایش ابزارهای روباتیک پوشیدنی مورد توجه محققان قرار گرفته‌اند. تصور عامه این است که با گسترش سایبورگ‌ها نسل بشر تهدید می‌شود. انسان می‌تواند با کاشت تراشه‌های مغزی و سایر سنسورها در بدن به توانایی فوق بشری برسد که انسان عادی از آن عاجز است و این دغدغه همان روی تاریک هوش مصنوعی است.

تراشه به‌جای اعضای بدن

شاید تا قبل از این چنین پدیده‌ای را فقط در فیلم‌ها دیده باشید اما حالا با پیشرفت فناوری هوش مصنوعی انسان-روبات‌ها در حال گسترش هستند. حدود ۲۵ سال پیش دانشمندی به نام پروفسور کوین وارویک، یک تراشه در بدن خود کاشت و پس از آن تمام درهای برقی برای او باز و لامپ‌هایی که در مسیرش قرار داشتند، روشن می‌شدند. ۴ سال پس از این حرکت هیجان‌انگیز او مجموعه‌ای از ۱۰۰ الکترود را با سیم روی بازوی خود نصب کرد تا با استفاده از آن یک دست مصنوعی را از راه دور کنترل کند. در سال ۲۰۰۹ فردی به‌نام جری جالاوا اهل فنلاند که مهندس کامپیوتر بود و یکی از انگشتان دستش را در تصادفی از دست داده بود، انگشت مصنوعی خود را به پورت USB تبدیل کرد. افرادی که با قراردادن تراشه و سنسور در بدن خود به توانایی‌های منحصربه‌فرد دست یافته‌اند بیش از اینها هستند.

تراشه مغزی برای افزایش توانایی

اخیرا شرکت نورالینک که یک شرکت نوروتکنولوژی است و توسط ماسک برای ایجاد کانال‌های ارتباطی مستقیم بین مغز و کامپیوتر تأسیس شد نیز تراشه‌ای برای کاشت در مغز انسان تولید کرده است. هدف این است که توانایی‌های انسان، درمان اختلالات عصبی مانند ALS یا بازگشتن و درنهایت دستیابی به یک رابطه هم‌زیستی بین انسان و هوش مصنوعی باشد. در کنار بحث کاربردی، این تراشه به‌طور بالقوه می‌تواند مرز بین آگاهی انسان و محاسبات را محو کند؛ ایده‌ای که مدت‌هاست فیلم‌ران را هیجان‌زده کرده و در عین حال کابوس‌های آینده‌ای را که توسط سایبورگ‌ها تسخیر شده است، تغذیه می‌کند. سال گذشته، ۸ درصد از آمریکایی‌ها و ۳ درصد نظرسنجی فرار گرفتند، که احتمالا با قطعه‌ای موافقت می‌کردند که تراشه کامپیوتری در مغز انها کار گذاشته شود تا اطلاعات را سریع‌تر پردازش کنند. با استفاده از این تراشه‌ها که به‌تازگی مجوز آزمایش انسانی از آن هم صادر شده مثلا یک سرباز معمولی می‌تواند با پلود اطلاعات فنون رزمی را در مدت کوتاهی یاد بگیرد یا تراشه مغزی دقت تیراندازی او را به‌شدت بالا ببرد.

آمدن چشم سایبورگ

از حدود سال ۱۸۰۰ میلادی که لنزهای چشمی برای نخستین‌بار تولید شدند، هر روز با بهره‌گیری از جدیدترین فناوری‌ها در حال توسعه هستند. لنزهای پلاستیکی در دهه ۱۹۲۰، لنزهای قرنیه در دهه ۱۹۲۰، لنزهای هیدروژل نرم در دهه ۱۹۶۰ و لنزهای یکبار مصرف نرم در دهه ۱۹۸۰ وارد حوزه صنعت لنز شدند. اکنون هم پیشرفته‌ترین نوع لنز یا عنوان لنزهای هوشمند چشمی تولید شده‌اند.

لنزهای چشمی یا استفاده از هوش مصنوعی می‌توانند قدرت دیدی فراتر از قدرت چشم انسان‌های معمولی به سربازهای آینده بدهند. این لنزهای چشمی می‌توانند امکان نمایش اطلاعات متنی، نشانه‌گیری و حتی دید در شب را برای سربازهای سایبورگ فراهم کنند.

قدرت عجیب با اسکلت بیرونی

سیستم‌های هوش‌مصنوعی می‌توانند اسکلت‌های پوشیدنی سربازهای آینده را کنترل کنند. اکسواسکلت (اسکلت خارج از بدن) تجهیزات روباتیک پوشیدنی است که قدرت انسان را افزایش می‌دهد. این تجهیزات که از جمله در بلندکردن بار سنگین به انسان کمک می‌کنند، همین امروز هم در بیمارستان‌ها، کارخانه‌ها و فرودگاه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. این اسکلت‌های بیرونی یا پوشیدنی می‌توانند سربازهای آینده را قادر کنند که پرش‌هایی به ارتفاع چندصدمتر داشته باشند و قدرت مشت‌شان در نبردها هزاران برابر یک انسان طبیعی شود.

همچنین این سربازان قادر خواهند بود با سرعتی بالاتر از حد معمول، بدوند. سلاح‌های روباتیک فعالیت می‌کنند.

تهدید بزرگ

وجود سایبورگ و احتمال گسترش آنها با واکنش روشنفکران روبه‌رو شده است. بسیاری از محققان و روشنفکران آنها را تهدیدی برای بشر می‌دانند چراکه با گسترش تراشه‌های مغزی یا لنزهای چشمی می‌توانند بدن انسان را افزایش دهند. این تجهیزات روباتیک پوشیدنی است که قدرت انسان را افزایش می‌دهد. این تجهیزات که از جمله در بلندکردن بار سنگین به انسان کمک می‌کنند، همین امروز هم در بیمارستان‌ها، کارخانه‌ها و فرودگاه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. این اسکلت‌های بیرونی یا پوشیدنی می‌توانند سربازهای آینده را قادر کنند که پرش‌هایی به ارتفاع چندصدمتر داشته باشند و قدرت مشت‌شان در نبردها هزاران برابر یک انسان طبیعی شود.

همچنین این سربازان قادر خواهند بود با سرعتی بالاتر از حد معمول، بدوند. سلاح‌های روباتیک فعالیت می‌کنند.

انسان مغلوب سربازروبات‌ها

هوش مصنوعی می‌تواند ارتش‌های آینده را به میدان‌های نبرد هدایت کند. تیم‌های انسانی تحت کنترل و فرماندهی هوش مصنوعی احتمالا روبات‌های کنترل‌شده توسط انسان را در میدان‌های نبرد شکست خواهند داد. تحقیقی که پروفسور فلسفه دانشگاه موناش، رابرت اسپارو، رهبری کرد نشان داد که هوش مصنوعی درمقایسه با روبات‌ها در تکرار عملکردهای مورد نیاز بدن انسان در میدان جنگ، توانایی بیشتری در انجام وظایف شناختی مرتبط با جنگ‌ها دارد.

فناوری

وضعیت ایران در هوش مصنوعی

بسیاری از کشورها در حال توسعه هوش مصنوعی و ابزارهای مرتبط با آن هستند و البته ایران هم از این قافله عقب نمانده است. به‌طور کلی هوش مصنوعی در هر حوزه‌ای که انسان فعالیت می‌کند، حضور دارد. پیش‌بینی شده است که ظرف ۱۰ سال آینده ایران در حوزه هوش مصنوعی به‌گونه‌ای باید عمل کند که در میان ۱۰ کشور برتر دنیا قرار گیرد. خوشبختانه ایران از پتانسیل‌های بسیار خوبی به لحاظ نیروی انسانی متخصص برخوردار است. همین موضوع باعث می‌شود که ایران به‌سرعت در این حوزه رشد کند و درپی آن نیاز به قانونگذاری در این حوزه اهمیت ویژه‌ای پیدا کند. در این گزارش، علاوه بر وضعیت قانونگذاری در حوزه هوش مصنوعی در کشور، به برخی کارکردهای این فناوری در ایران هم پرداخته شده است.

نیاز به قانونگذاری

در مواردی که هوش مصنوعی عامل یک حادثه شناخته می‌شود، حقوق‌دانان نظرات مختلفی دارند. به‌عبارت دیگر، مسئولیت مدنی در ارتباط با جرائمی که از سوی هوش مصنوعی رخ می‌دهد، محل اختلاف حقوق‌دانان سراسر جهان است. برخی از حقوق‌دانان معتقدند برنامه‌نویس هوش مصنوعی یا شخاصی که مسئول پشتیبانی فنی سیستم هستند، در این مورد مسئولیت دارند. براساس این نظر حقوقی، برنامه‌نویسان و گروه پشتیبانی سیستم باید پیش‌بینی‌های لازم را به‌عمل آورند تا ابزار مرتکب جرم خسارت و صدمه جانی و مالی به دیگران وارد نکند. این در حالی است که برخی دیگر، سرمایه‌گذار را مسئول حادثه می‌دانند. بر این اساس، سرمایه‌گذاران شرکتی که در طراحی این هوش مصنوعی هزینه کرده‌اند ضامن هستند و ادله این گروه از حقوق‌دانان مبتنی بر بهره‌برداری اقتصادی از ثمرات هوش مصنوعی است. مجموعه این نظرات باعث شده است که مرکز پژوهش‌های مجلس تلاش‌هایی برای بررسی قانونگذاری در این حوزه انجام دهد. مرکز پژوهش‌های مجلس با انتشار ۱۶ گزارش در مورد قانونگذاری در هوش مصنوعی از سال ۱۳۹۶ سعی در بررسی تجربه کشورهای دیگر، ضرورت‌ها و چشم‌اندازهای اخلاقی و همچنین ملاحظات به‌کارگیری این فناوری در حکمرانی و تصمیم‌گیری‌های خود کار کرده است.

کمک به رسانه‌های داخلی

به گزارش همشهری، شاید مخاطبان پروپاقرص رسانه‌ها مطلع نباشند که بخشی از محتوای رسانه‌ای که در موبایل و لپ‌تاپ خود دریافت می‌کنند از طریق ابزارهای هوش مصنوعی در معرض دید آنها قرار می‌گیرد. به‌عبارت دیگر، هوش مصنوعی با درک این موضوع که مخاطب به چه محتوای رسانه‌ای علاقه‌مند است، همان موضوعات را به مخاطب عرضه می‌کند. اکنون شرکت‌هایی در ایران فعالیت می‌کنند که به کمک خبرگزاری‌ها آمده‌اند تا مخاطب زمان کوتاهی را برای دنبال کردن محتوای مورد علاقه‌اش صرف کند. رسانه‌هایی که از این ابزارها استفاده می‌کنند، طبیعتا در جذب مخاطب موفق‌تر خواهند بود. تعامل با مخاطب، بهینه‌سازی پیام، مدیریت محتوا، تولید محتوا، درک مخاطب و خودکارسازی فعالیت‌ها بخشی از کاربردهای هوش مصنوعی در رسانه هستند. کاربردهای هوش مصنوعی در رسانه دامنه گسترده‌ای را شامل می‌شود. برخی از این کاربردها به‌صورت عمومی در تمام دسته‌های این صنعت، مشترک هستند که در ادامه به تشریح آنها پرداخته‌شده است.

صنایع نظامی

اگر صادقانه بخواهیم سخن بگوییم، هوش مصنوعی در کل دنیا، ابتدا در نهادهای نظامی به‌کار گرفته شده است. بدیهی است که ایران هم از قابل